

[Udenrigsministeren.]

men den udsættelse til efteråret af hele afgørelsen, som vi havde ønsket, har ikke kunnet opnås. Derimod er det nok muligt, at vi fra dansk side kunne opnå, at de seks af de syv gik videre uden Danmark, men lod en plads stå åben for os. Det er imidlertid en fremgangsmåde, jeg ikke kan anbefale, da de britiske, de svenske og de schweiziske landbrugstilsagn er givet under forudsætning af dansk tilslutning til principbeslutningen den 20. juli. Dette er gjort os klart under forhandlingerne.

Såfremt de syv landes regeringer i Stockholm vedtager principbeslutningen om gennemførelse af planen, vil der i de kommende måneder finde forhandlinger sted om en traktattekst; den vil man stile efter at få færdig til underskrift i løbet af efteråret. Grundlaget for arbejdet vil dels være den skitse til en ordning for frihandelsområdet, som blev udarbejdet i Saltsjöbaden, dels de aftaler, som Danmark på landbrugsområdet har fået med de øvrige lande inden for sammenslutningen. Men det er klart, at intet land vil være bundet, før traktaten er underskrevet og ratificeret, og det vil derfor være muligt for Danmark under forhandlingerne om traktaten at gøre danske synspunkter gældende og få specielle danske erhvervsmæssige interesser tilgode-set.

Vedrørende de institutioner, frihandelsområdet skal have, er det tanken, at der som øverste fælles instans oprettes et råd, der skal kunne mødes på såvel minister- som embedsmandsniveau, og at der til dette råd skal knyttes et sekretariat. Det er ikke tanken at oprette overstatlige organer; rådet kan som hovedregel kun træffe beslutning ved enstemmighed. I visse klart afgrænsede tilfælde, således ved klageproceduren og ved behandling af anmodninger om undtagelser, kan der dog blive tale om flertalsbeslutninger; men der vil ikke blive tale om afgivelse af suveræniteten, hvorfor grundlovens § 20 ikke vil kunne komme i anvendelse. Lad mig endelig tilføje, at det vil blive muligt for et land, der ønsker det, at træde ud af frihandelsområdet.

På baggrund af de forhold, jeg her har gjort rede for, er det regeringens opfattelse, at Danmarks interesser under de foreliggende omstændigheder er bedst tjent med,

at Danmark tilslutter sig det ydre frihandelsområde. Det er af betydning for denne vurdering, at Danmark efter vor opfattelse bedre vil kunne støtte de kræfter, der arbejder for en bred europæisk løsning, ved denne fremgangsmåde, end hvis vi stod alene. Jeg tror ikke, at vi under vore forhandlinger i Bonn kunne have opnået så gode tilsagn, såfremt forholdet ikke havde været det, at man i Tyskland var af den opfattelse, at Danmarks vilkår for at udføre en brobygningsmission i øjeblikket er bedst inden for samarbejdet mellem de syv. Samtidig må det erindres, at England lagde stor vægt på Danmarks deltagelse i de syv, og det er på denne baggrund, de i England opnåede resultater må ses. De indrømmelser, vi har opnået i England, går videre, end hvad vi havde nået under forhandlingerne om det store frihandelsområde.

Deltagelsen i det ydre frihandelsområde vil endvidere give Danmark et godt udgangspunkt for senere forhandlinger om landbrugets placering i en bred europæisk markedsdannelse. Det må nu være slået fast, at det ikke lader sig gøre at etablere et frihandelsområde, uden at landbrugsvarerne er med, og det vil under fremtidige forhandlinger være et naturligt krav, at der i det større område sikres Danmark og landbrugseksporten en placering, der ikke er ringere end den, som vi nu har opnået inden for det ydre frihandelsområde.

Lad mig gøre et par bemærkninger om Danmarks vilkår, hvis vi havde valgt at stå alene — uden for begge markedsdannelser.

I denne situation måtte vi se bort fra de tilsagn, vi har opnået af England, Sverige og Schweiz, og jeg behøver næppe at tilføje, at vi kun ville have beskedne muligheder for at sikre en tilfredsstillende landbrugsordning, når der senere indledtes forhandlinger mellem de to organiserede grupper om en bred europæisk løsning. Hvad angår industriens forhold i en situation, hvor Danmark stod alene, måtte man være forberedt på, at ca. 50 pct. af Danmarks industrieksport ville blive udsat for forskelsbehandling. Mindst lige så alvorligt må det være, at dansk industri ved at befinde sig udenfor ville stå uden for den rationaliserings- og udviklingsproces, som industrierne i de europæiske lande nu inddrages i. Dette ville